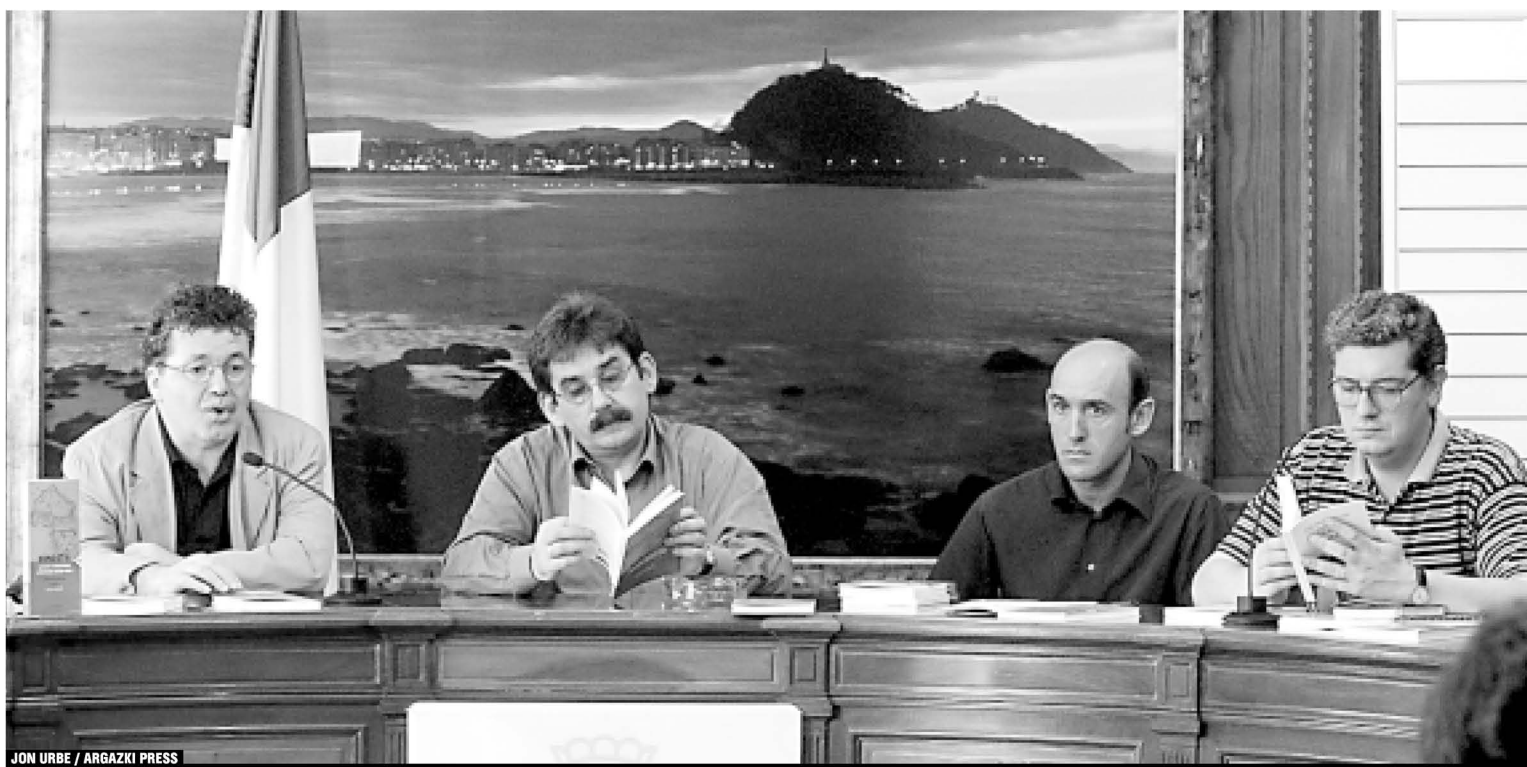

LITERATURA. Alberdaniako Bertako sail berrian 91 pertsonaien biografiak dakartza Irutxuloko kolaboratzaileak

JON URBE / ARGAZKI PRESS

Koldo Izaguirre, Ramon Etxezarreta, Gotzon Egiak eta Inazio Mujika Iraola, atzoko aurkezpenean.

Donostia ardatz duten antologia bana kaleratu dute Izagirrek eta Egiak

Euskal literatura kaletartzea Gipuzkoako hiriari esker gertatu zela erakusten du Izagirrek

Ainara Gorostitzu | DONOSTIA

«Herri bakoitzean badira hainbat kontu, kultur ekintza, kulturalak eta euskaltzale, ilunpetik argitaratu eta denen begi-bistan jartzea merezi dutenak» eta horretara dator, Inazio Mujika Iraolak, Alberdania argitaletxe-ko arduradunak, aurkeztu zue-
nez Bertako sail berria. Koldo Izagirreraren *Donostia. Hiri bat literaturan. Literatura baten hiria*-k eta Gotzon Egiaren *Donostiar haien garaia...*-k estreinatu dute sail berria.

Donostiako Udaleko Euskararen Patronatuaren laguntzaz, Donostiako materiala bildu eta berrantolatuz, «hiriaren inguruko bibliografian egon litekeen zuloa duintasunez eta erakargaritasunez bete nahi du», sail honek adierazi zuen Ramon Etxezarreta zinegotziak. Gerora begira, Donostian bezala, beste herrietako lanak ekarriko ditu gogora Bertako-k.

XX. mendeko 34 autore bildu ditu Koldo Izagirrek *Donostia. Hiri bat literaturan. Literatura baten hiria* antologia labur honetan, orotara 54 testu osatuz. Garai eta estilo arras desberdinetako idazleak bildu ditu pasaitarrak. Emeterio Arresek 1901ean Habanan idatzitako testuarekin hasten da liburua eta Ramon Saizarbitoriak 2000. urtean idatzitako *Rossetti-ren obresioa* liburuko pasarte batekin amaitzen da. 34 autoreen artean donostiarrak ez diren ugari

KOLDO IZAGIRRE

Idazlea

«Euskal literaturaren borroka literatura kaletartzea izan da eta hori Donostiari esker lortu da»

bildu ditu Izagirrek: Emeterio Arrese, Joxemari Iturralde, Martin Ugalde, Xabier Montoia, Rafa Egiguren, Jean Etxepare, Orixe, Anjel Lertxundi edo Pako Aristi esaterako, «izan ere Donostia kokaleku hartu duten fikzioleak ez dira donostiarrak bakarrik izan».

Donostiak kaletartu du euskal literatura

«*Donostia. Hiri bat literaturan. Literatura baten hiria* ez da hitz-joko hutsa, Donostia euskal literaturan hiri naturala da» esan zuen egileak. Donostia hiri urbanoaren agerpenak euskal literaturan izan duen eragina erakutsi du antologiaren egileak liburuan: «Euskal literaturaren borroka, urtetan eta urtetan, izan da menditik kalera egin beharra, kaletartu egin nahi genuen literatura; XX. mendeari zegozkion kezkekin egindako literatura urbanoa egin nahi genuen eta hori Donostian gertatu da, Donostiari esker». Menditik hirira egindako jaitsiera horretan literaturak

GOTZON EGIA

Idazlea

«Euskaltzaletasuna sustatzeko eta gordetzeko zeregina hartu duten donostiarrak bildu ditut antologian»

izan duen garapena ere nabarmentzen da Izagirrek bildu dituen testuetan: «euskal literaturaren eboluzioaren eredu bat dauka gu mikrokosmos edo antologia berezi honetan». Hasierako folklorismo edo neorruralismo batetik abiatuz —batez ere poesian garatzen zen literaturatik abiatuz— prosa aldera joz, «badirudi euskal nobelaren hiria Donostia dela gaur egun».

Donostia literaturan erabili dutenak eta Donostia literatura baten hiritzat hartu dutenak euskal literaturaren historian zehar ugari izan direnez, Koldo Izagirrek XX. mendeko testuak bakarrik hartu ditu kontuan. Lehen aipatutakoez gain, Ramon Intzagarai, Enrike Zubiri, Joseba Zubimendi, Agustin Anabitarte, Ibon Sarasola, Joan Mari Irigoien, Txillardegi, Eneko Olasagasti, Arantxa Urretabizkaia eta Xabier Mendiguren Elizegiren testuak bildu ditu, besteren artean.

Antologiak erakusten du, Izagirreraren arabera, frantsesez eta gaztelaniaz idatzitako literatu-

ran ez bezala, euskaldunak Donostia urbanoa erakutsi duela, literatura frantsesak folklorea-ekin lotu baitu Donostia eta gaztelaniazkoa, berriz, probintziakerian erortzen da.

Arrantzaleak, kirolariak, sendagileak, abokatuak, bertsolariak, margolariak, zezenketa-riak, harakinak, antzerkilariak, iturginak, irakasleak, bizarginak, musikariak eta idazleak bildu ditu, besteak beste, Gotzon Egiak liburu bakarrean. Euskaltzaletasuna eta kulturagintza sustatu eta gordetzeko zeregina hartu duten donostiarrak bildu ditu Egiak *Donostiar haien garaia...* antologian.

1995 eta 1997 bitartean *Irutxulo* aldizkarian kaleraturiko artikuluen bilduma honetan 91 pertsonaia eta «pertsonaia ez den bat» daude bilduta, sokamuturren ingurukoa baita atal bat. Indalezio Bizkarrondo Ureña *Bilintx*-ek ematen dio hasiera liburu honi eta jarraian Katalin Eleizegi antzerkigilearen biografia dator. Joxemi Zumalabe Goenagarekin amaitu aurretik, beste pertsonaia asko dakartza gogora Gotzon Egiak: Serafin Baroja, Marcelino Soroa, Xaximiro, donostiar arrantzalea, Torbio Altzaga, Elbira Zipitria, Abelino Barriola, Nemesio Etxaniz, Aita Donostia, Joseba Zubimendi —Bertako saileko hirugarren liburuan bere testuak kaleratuko dituzte—, Julio Urkixo eta Pablo Sorozabal, besteak beste.

«Arrazismo antimusulmana» leporatu eta auzitara eraman dute Houellebecq

Agentziak | PARIS

Paris eta Lyongo meskita nagusiek, Frantziako Musulmanen Federazio Nazionalak eta Munduko Liga Islamikoak auzitara eraman dute Michel Houellebecq frantses idazlea, *Lire* aldizkarian egindako adierazpenetan «arrazismo anti-musulmana» agertu duela leporaturik. *Plate-forme* eleberraren kariatara egin zioten elkarrizketa hori; Frantziako komunitate musulmanaren haserre piztu du liburu horrek.

«Erlijiorik baboena Islama da», adierazi zuen, besteak beste, elkarrizketa hartan Houellebecqek. Koranaren irakurketak «abilduta» utzi zuela zioen, eta «arriskutsua» irizten zion musulmanen erlijioari.

«Prozesuaren bihotzean musulmanen aurkako arrazismoaren salaketa dago, ez egile edo liburu jakin baten aurka egin nahia», adierazi dute agiri baten bidez Chems-eddine Hafizek eta Gilles Deversek, Paris eta Lyongo meskiten abokatuak. Eleberraren aurkako ekimenik ez dute abian jarri, «adierazpen askatasunaren errespetuz».

Baudelaire ekarri du gogora abokatuak

Idazlearen abokatuak, Emmanuel Pierratek, adierazi du idazle bati egindako elkarrizketa ezin dela auzitegi bateko galdeketa-aren parekoa izan. «Baudelairei galdeketa egin izan baliote, ezustekoak izango ziratekeen», Pierraten ustez. «Houellebecqek tonu zakarra du, larrutzailea, baina jende guztia erantzutzea», gaineratu du. «Bere esaldiak probokatzailerak dira, hori egia da, baina ezin dira gorroto arrazistaren agerpenak hartu».

Bien bitartean, *Plate-forme* liburuak salmenta onak izaten jarraitzen du. Houellebecq bera, berriz, Irlandan bizi da, eta berak idatzitako *Les particules elementaires* eleberraren zinemarako egokipena lantzen ari da.